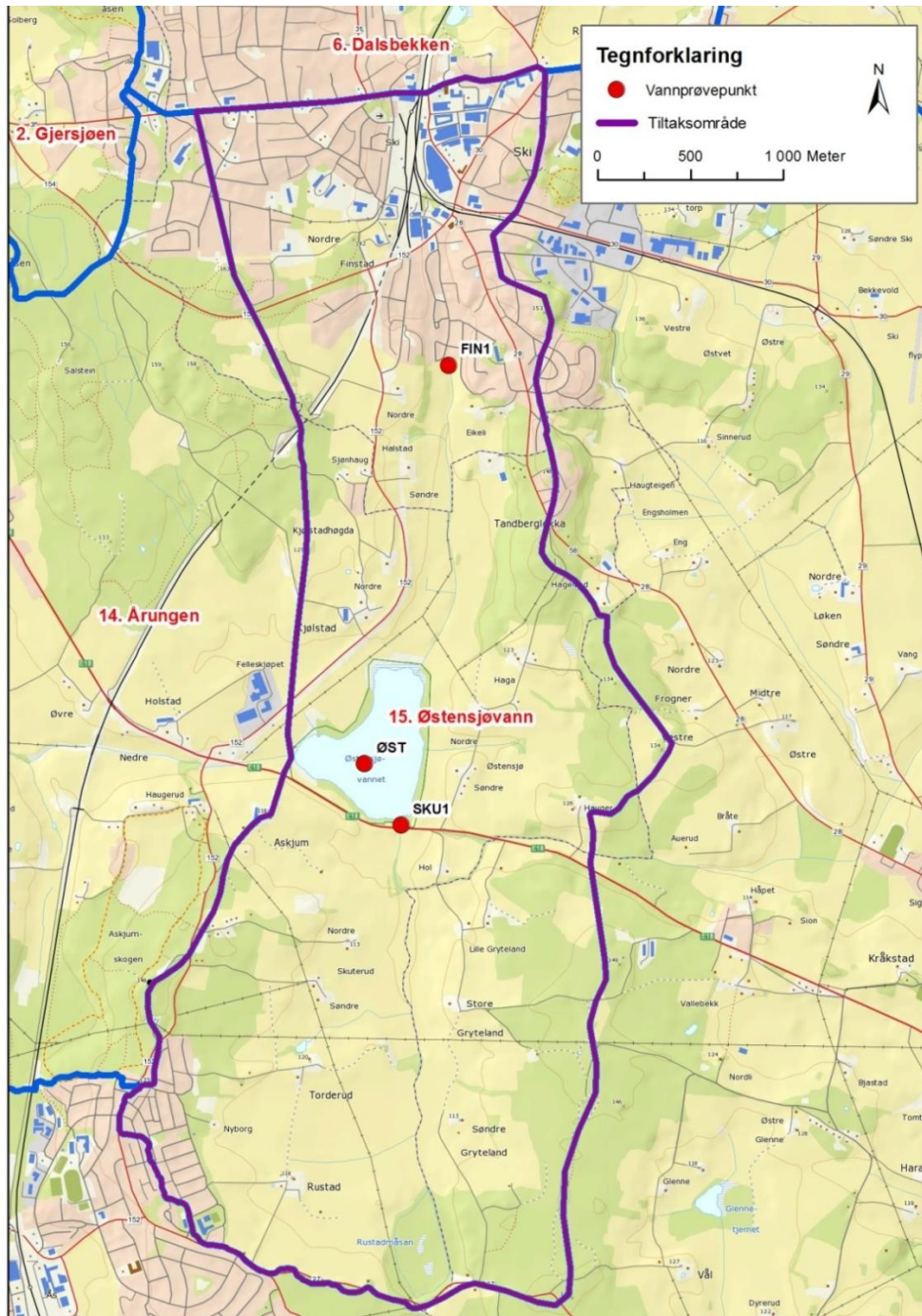


Faktaark Østensjøvann

Tiltaksområde nr. 15. Nasjonalt vannforekomstnummer: 005-5681-L

Andre vannforekomster i tiltaksområdet: Tilløpsbekker til Østensjøvann 005-70-R og Skibekken/Finstadbekken 005-69-R



FIGUR 1. KART OVER TILTAKSOMRÅDE NR. 15 ØSTENSJØVANN. RØDE PUNKT VISER STEDER DET TAS VANNPRØVER. AREAL VANNFLATE: 1,33 KM².

Beliggenhet

Nedbørfeltet til Østensjøvann ligger i Ski og Ås kommuner og er en del av Årungenvassdraget. Tiltaksområdet består av innsjøen Østensjøvann og tilløpsbekkene Finstadbekken og Skuterudbekken. Selve Østensjøvann ligger i Ås kommune. Store deler av Ski sentrum drenerer til vannet via Finstadbekken. Vannet er erosjonspåvirket. Østensjøvann er et naturreservat.

Økologisk tilstand

Den økologiske tilstanden er moderat hovedsakelig på grunn av tilførsler av fosfor fra jordbruket og kommunalt ledningsnett. Målet er å oppnå god økologisk tilstand og balansert fisketilstand.

Utfordringer

Hovedutfordringen er forurensning fra jordbruket og tettsteder. Østensjøvann er mye påvirket av forurensning fra kommunalt avløpsvann og jordbruk, og moderat fra spredt bebyggelse og avrenning fra tette flater. Det har tidvis vært høyt bakterieinnhold (TKB) i innsjøen som nok i hovedsak har stammet fra kommunalt avløp. Det er prosjektert en rensepark i Finstadbekken, og samtidig foretas en omlegging av deler av avløpsnettet i Ski sentrum. Man avventer bygging av rensepark i påvente av å se effekter av denne omleggingen. Innen jordbruket planlegges det en intensiverig innen tiltaksgjennomføringen. I tillegg er innsjørestaurerende tiltak for Østensjøvann under vurdering.

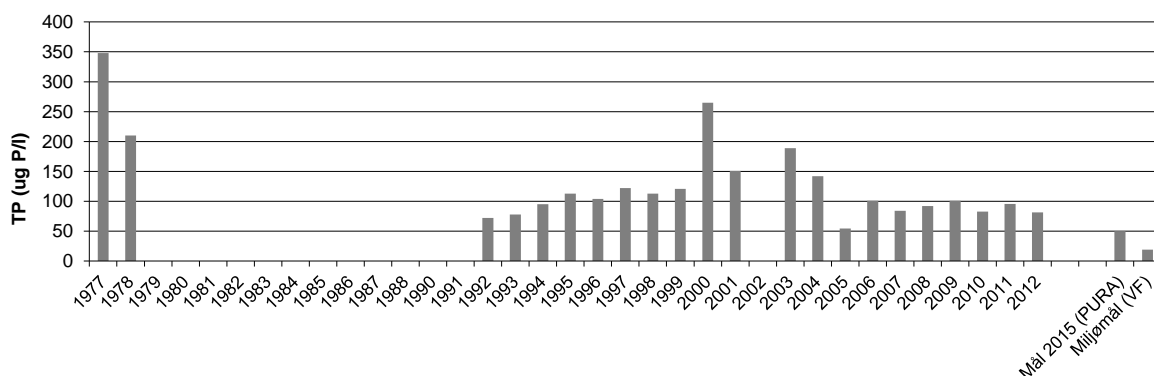
Dagens og fremtidig bruk

Innsjøen omfatter en verneverdig fuglelokalitet. Det tas vann til jordbruksvanning fra Østensjøvann, og innsjøen brukes til friluftsliv og fritidsfiske. Sikker jordbruksvanning og fortsatt friluftsliv og fritidsfiske er et mål for innsjøen. Oppblomstring av giftige blågrønnbakterier (som kan nå Årungen) må unngås.

Vannkvalitet og utvikling

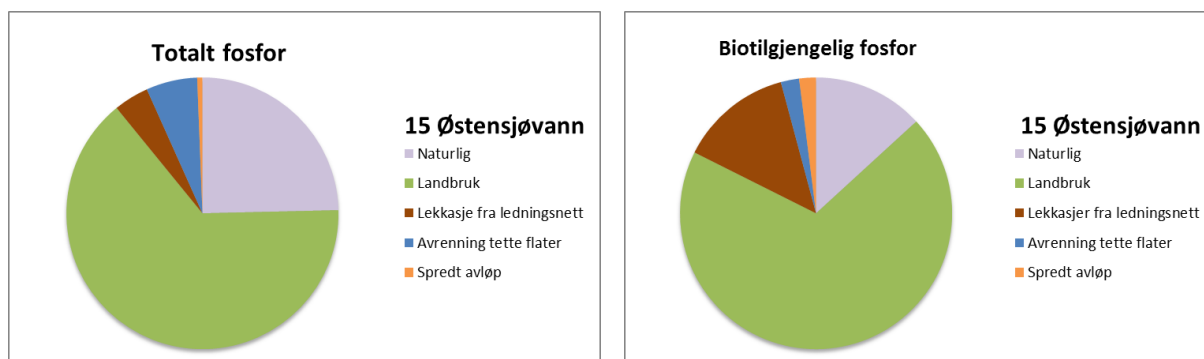
Vannkvaliteten har hatt betydelig forbedring siden 1977/78. Det har antagelig også vært en signifikant forbedring i vannkvaliteten siden 2001 selv om vannkvaliteten fortsatt tidvis er preget av masseoppblomstringer av blågrønnbakterier. I 2009 ble det ikke påvist blågrønnbakterier.

Figur 2 viser utviklingen i total fosfor i Østensjøvann fra 1977 frem til i dag, sammenlignet med målet for 2015 gitt i PURAs tiltaksanalyse og miljømålet som er gitt i vannforskriften.



FIGUR 2. TOTALFOSFOR (TP) I ØSTENSJØVANN 1977-2012, MED MÅL FOR 2015 (GITT I PURAS TILTAKSANALYSE) OG MILJØMÅLET GITT I VANNFORSKRIFTEN. DET MANGLER DATA FRA NOEN AV ÅRENE.

Kilder til fosforbelastning



FIGUR 3. KILDER TIL FORURENSNING BASERT PÅ KILDEREGNSKAP FOR 2012.

Gjennomførte tiltak fra 2009 til 2013

Tiltakene som har blitt gjennomført i perioden 2009 til 2013 har teoretisk beregnet redusert tilførslene slik at disse er 151 kg¹ lavere i 2013 enn de var i 2008². Det presiseres at det er usikkerhet knyttet til tallene.

| Tiltaksområde | Endret tilførsel 2009 til 2013 (kg totalt P) | | | |
|------------------|----------------------------------------------|--------------|-----------------|------|
| | Jordbruk | Spredt avløp | Kommunalt avløp | Sum |
| 15. Østensjøvann | -88 | -22 | -40 | -151 |

¹ Tallet baserer seg på effekten av innrapporterte tiltak og endringer i fosfortilførsler fra landbruks- og avløpssektoren.

² Det er effekten av ytterligere tiltak ut over de som allerede var gjennomført i 2008 som er vist. Dermed er 2008 referanseåret og ikke inkludert i tiltaksperioden 2009 til og med 2013.

Miljømål og avlastningsbehov

Miljømål 2021: God økologisk tilstand. Balansert fiskestatus. Ikke oppblomstring av blågrønnalger.

| Økologisk tilstand 2012 (µg P/l) | Miljømål 2021 (µg P/l) | Avlastningsbehov (kg tot P/år) | Risiko ikke GØT ¹ i 2021 | Årsak |
|-------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Moderat | God | 355 | Risiko ² | Generell usikkerhet om tilstrekkelige virkemidler. Generell fare for økende belastning fra menneskelig aktivitet. Forsinket effekt. Lang effektid for jordbrukstiltak. |
| 90,4 | 21 | | | |

1) GØT: God økologisk tilstand. 2) Dersom alle foreslåtte tiltak gjennomføres vil god tilstand nås og det bør settes «ikke risiko». Det settes likevel «risiko» da det er usikkerhet om det vil komme tilstrekkelige virkemidler til at alle tiltak kan gjennomføres. I tillegg er det generelt økende menneskelig aktivitet i vannområdet med tilhørende økt risiko for større tilførsler av forurensning til vannforekomstene.

Tiltak og kostnader

I PURAs tiltaksanalyse for 2016-2021 er følgende tiltak med tilhørende kostnader og effekter foreslått i tiltaksområdet.

| Tiltak ¹ | Kost/effekt ² (kr/kg tot P) | Fosfor som fjernes ³ (kg tot P/år) | Investeringskostnader (kr) | Årlige driftskostnader (kr) |
|-------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------|
| Jordbruk – arealtiltak | 600,- | 101 | - | 60.300,- |
| Jordbruk – andre tiltak | 540,- | 101 | 1.074.100,- | - |
| Spredt avløp | 12.700,- | 10 | 900.000,- | 78.000,- |
| Kommunalt ledningsnett | 107.600,- | 29 | 169.800.000,- | - |

1) Tiltakene er gruppert etter sektor og/eller påvirkningstype. For mer detaljert innsikt i hvilke konkrete tiltak som ligger til grunn henvises det til den mer detaljerte tiltakstabellen som følger PURAs tiltaksanalyse for perioden 2016-2021. 2) Kost/effekt over tiltakets levetid i gjennomsnitt for alle tiltak i PURAs nedslagsfelt. Tiltakene i dette tiltaksområdet kan ha et annet spesifikt kost/effekt-tall. Se tiltaksanalysen og grunnlagstabellen for nærmere detaljer. 3) Dersom alle tiltak gjennomføres, sum kan være forskjellig fra avlastningsbehov. Eventuelle forskjeller skyldes beregningstekniske forhold som kan bli spesielt synlig når det er lave verdier eller små tiltaksområder. Når man sammenstiller effekten av tiltakene for flere tiltaksområder vil det imidlertid stemme bedre overens med avlastningsbehovet for de samme områdene.

Tiltak er basert på innspill fra de aktuelle sektorene. Kostnader er hentet fra sektorene eller faglitteratur. Fosfor som beregnes fjernet og avlastningsbehov kan avvike da beregningsmetoder og tiltakspakker ikke er så presise at det kan forventes like tall.

Tiltak i jordbruket er i betydelig grad avhengig av statlige midler. Eksisterende tilskudd er SMIL (Spesielle miljøtiltak i landbruket) og RMP (Regionale miljøprogram). Tiltak innen kommunalt ledningsnett finansieres i sin helhet gjennom kommunale gebyrer.